

Transfer funduszy z EFRR do Horyzontu Europa. Polska testuje mechanizm, o który środowisko naukowe apelowało od lat.

PAN
POLSKA AKADEMIA NAUK

PoISCA
Biuro Promocji Nauki
w Brukseli

Data publikacji: 28 kwietnia 2026 r.

Autor: Łukasz Pieczonka, Ekspert Biura PoISCA PAN w Brukseli

Polska jest blisko uruchomienia mechanizmu transferu środków z funduszy polityki spójności do programu Horyzont Europa. Chodzi o przesunięcie **30 mln euro z krajowego programu FENG do Horyzontu Europa**, aby sfinansować dodatkowe, wysoko ocenione projekty polskich wnioskodawców w konkursach europejskich. Mechanizm ma objąć przede wszystkim granty **ERC**, oraz instrument **EIC Accelerator**. Decyzja wymaga jeszcze zgody Komisji Europejskiej. Biuro PoISCA oraz przedstawiciele krajowego środowiska wskazują na potrzebę włączenia w ten mechanizm stypendiów indywidualnych MSCA.

Transfer Funduszy to rozwiązanie, które nie polega na tworzeniu nowego programu krajowego ani na zastępowaniu Horyzontu Europa krajowym finansowaniem. Jego istotą jest wykorzystanie przewidzianej w przepisach UE możliwości przesunięcia części krajowej alokacji z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego do innego instrumentu unijnego. W praktyce oznacza to, że projekt nadal przechodzi standardową ocenę w Horyzoncie Europa, a środki mogą trafić do tych wniosków, które uzyskały wysoką ocenę, lecz nie otrzymały finansowania z powodu ograniczonego budżetu konkursu. **Taki sposób działania pozwala zachować europejski charakter grantu i jego obsługę przez Komisję Europejską.**

Od rekomendacji do decyzji

Postulat wykorzystania transferu funduszy w celu zwiększenia udziału Polski w prestiżowych konkursach europejskich pojawiał się w debacie środowiskowej od dłuższego czasu. Już w styczniu 2024 r. Forum Akademickie opisywało propozycję przesunięcia części środków z EFRR do Horyzontu Europa, wskazując jako możliwe instrumenty m.in. ERC, działania Marii Skłodowskiej-Curie oraz EIC. W tym samym tekście przypomniano przykład Litwy, która jako pierwsza skorzystała z tego

mechanizmu, przeznaczając 18,5 mln euro z EFRR na wsparcie udziału naukowców w projektach międzynarodowych¹.

W grudniu 2024 r. Biuro PolSCA PAN w Brukseli przygotowało notatkę poświęconą transferowi funduszy jako praktycznemu przykładowi synergii między Horyzontem Europa i EFRR². Dokument wskazywał, że państwa członkowskie mogą dobrowolnie przenieść do 5% krajowej alokacji, np. z EFRR, do programu Horyzont Europa. W notatce podkreślono, że transfer może dotyczyć przyszłych zobowiązań budżetowych, a finansowanie powinno obejmować projekty typu single-beneficiary, które przeszły ocenę w programie ramowym.

W marcu 2026 r. temat powrócił podczas brukselskiego spotkania przedstawicieli polskiego środowiska naukowego z europosłami. W relacji Forum Akademickiego wskazano, że środowisko apelowało o możliwość finansowania projektów ERC, EIC i MSCA, które uzyskały rekomendację do finansowania, ale nie otrzymały środków z powodu ograniczeń budżetowych. Artykuł informował również, że Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej przychyliło się do pomysłu i zamierza przetestować mechanizm w ramach pilotażu³.

Co dokładnie ma zrobić Polska

Z informacji podanych przez Forum Akademickie 8 kwietnia 2026 r. wynika, że projekt zmiany programu FENG, przewidujący transfer środków do Horyzontu Europa, został już zatwierdzony przez Komitet Monitorujący FENG⁴. Następnym krokiem ma być akceptacja przez Radę Ministrów, a potem przekazanie projektu Komisji Europejskiej. Dopiero zgoda Komisji pozwoli formalnie uruchomić transfer.

Planowana kwota to **30 mln euro**. Według informacji przekazanych przez MFIPR środki mają zostać przeznaczone na granty ERC, w kategoriach Starting, Consolidator i Advanced, oraz na EIC Accelerator. Z perspektywy środowiska naukowego istotne jest jednak to, że w obecnej propozycji nie znalazły się indywidualne granty Marie Skłodowska-Curie Actions. Na ten brak zwrócił uwagę dr Tomasz Poprawka, dyrektor Biura PolSCA PAN w Brukseli, wskazując, że MSCA są ważnym narzędziem inwestowania w talenty, mobilność i rozwój młodych naukowców.

Włączenie EIC Accelerator oznacza, że mechanizm ma mieć nie tylko wymiar naukowy, ale także innowacyjny i gospodarczy. EIC Accelerator wspiera małe i średnie

---

¹ **Forum Akademickie, 11 stycznia 2024 r.** „Więcej grantów ERC dzięki mechanizmowi transferu funduszy?”, [Więcej grantów ERC dzięki mechanizmowi transferu funduszy?](#)

² **Notatka Zespołu PolSCA PAN w Brukseli** nt. transferu funduszy jako przykładu synergii między programami Horyzont Europa i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, https://polsca.pan.pl/wp-content/uploads/2024/12/19_notatka-Biura-PolSCA-transfer-funduszy-do-HE-1.pdf

³ **Forum Akademickie, 27 marca 2026 r.** „W Brukseli z europosłami o przyszłości polskiej nauki”, [W Brukseli z europosłami o przyszłości polskiej nauki](#)

⁴ **Forum Akademickie, 8 kwietnia 2026 r.** „Będzie więcej europejskich grantów dla Polski!”, [Będzie więcej europejskich grantów dla Polski!](#)

przedsiębiorstwa oraz start-upy rozwijające przełomowe technologie lub usługi przed etapem skalowania. Z kolei ERC pozostaje najważniejszym europejskim instrumentem finansowania pionierskich badań naukowych⁵.

Dlaczego ten mechanizm jest ważny dla Polski

Polska od lat ma słabsze wyniki w konkursach ERC niż największe i najlepiej finansowane systemy badawcze w Europie. Forum Akademickie przywołuje dane, wg. których do Polski trafiło dotąd 106 grantów ERC, a wskaźnik sukcesu polskich aplikacji wynosi około 4%, przy średniej europejskiej około 11%⁶.

W tym kontekście transfer funduszy może działać na dwóch poziomach. Po pierwsze, pozwala sfinansować dodatkowe projekty, które zostały ocenione bardzo wysoko, ale znalazły się „pod kreską” finansowania. Po drugie, sama informacja o istnieniu takiego mechanizmu może zwiększać motywację badaczy i instytucji do składania wniosków w Horyzoncie Europa. To ważne, ponieważ liczba aplikacji i jakość wsparcia instytucjonalnego są częścią szerszego problemu polskiego udziału w europejskim systemie finansowania badań.

Z punktu widzenia Biura PolSCA ważne jest także to, że transfer pozwala uniknąć tworzenia osobnych krajowych programów zastępujących granty europejskie. W notatce PolSCA wskazano, że krajowe mechanizmy wsparcia wysoko ocenionych wniosków (tj. IDEAS Plus) nie finansują grantów ERC i nie są wliczane do statystyk sukcesów Polski w programie ramowym. Co istotne, ich beneficjenci nie są postrzegani jako laureaci ERC i nie nabierają doświadczenia w realizacji projektów ‘horyzontowych’. Transfer funduszy nie ma tych ograniczeń, ponieważ finansowanie pozostaje częścią logiki Horyzontu Europa.

Polska dołącza do grupy państw testujących synergie

Science|Business przedstawia polską decyzję jako dołączenie do grupy państw, które już wykorzystaly mechanizm transferu funduszy⁷. Według tego źródła podobne rozwiązania zastosowały wcześniej Litwa, Malta oraz – i to jest nowość: niemiecki region Brandenburgii. Litwa przeznaczyła początkowo 18,5 mln euro na lata 2023–2025, a następnie dodała kolejne 5 mln euro na końcowe lata Horyzontu Europa. Malta

---

⁵ **Forum Akademickie, 22 kwietnia 2026 r.** „MNiSW: Z transferem funduszy byliśmy gotowi już rok temu”, [MNiSW: Z transferem funduszy byliśmy gotowi już rok temu](#)

⁶ **Widening excellence Bridging the ERC gap for a truly pan-European Research Area** ERC Scientific Council White Paper [Widening excellence - Bridging the ERC gap for a truly pan-European Research Area - ERC Scientific Council white paper.pdf](#)

⁷ **Science|Business, 22 kwietnia 2026 r.** „Poland to transfer €30M of regional funds to boost Horizon Europe participation”, [Poland to transfer €30M of regional funds to boost Horizon Europe participation | Science|Business](#)

transferuje łącznie 5 mln euro, po 1 mln euro rocznie w latach 2023–2027, a Brandenburgia przeznaczyła 2 mln euro.

Doświadczenia tych państw są istotne, ponieważ pokazują, że transfer nie jest wyłącznie rozwiązaniem teoretycznym. Jednocześnie doświadczenia Litwy i Malty pokazują, że mechanizm wymaga sprawnej koordynacji administracyjnej. Z perspektywy Polski pilotaż w końcówce obecnej perspektywy finansowej może więc być nie tylko sposobem na dodatkowe granty, ale także testem administracyjnym przed kolejnym programem ramowym UE.

Znaczenie dla kolejnego Programu Ramowego

Obecna decyzja ma znaczenie wykraczające poza samą kwotę 30 mln euro. Po pierwsze, może zwiększyć liczbę polskich beneficjentów w najbardziej prestiżowych konkursach europejskich. Po drugie, może zachęcić badaczy i instytucje do większej aktywności w konkursach ERC i EIC. Po trzecie, pozwala przetestować procedury, które mogą być potrzebne w kolejnej perspektywie finansowej, jeśli mechanizm transferu zostanie utrzymany po 2027 r.

Z tego powodu polski transfer funduszy można traktować jako element szerszej polityki wzmacniania udziału Polski w europejskiej przestrzeni badań i innowacji. Nie rozwiąże on samodzielnie problemów systemowych, takich jak niski poziom krajowego finansowania badań, ograniczone wsparcie instytucjonalne dla aplikujących czy słaba pozycja części polskich jednostek w międzynarodowych sieciach współpracy. **Może jednak stworzyć dodatkową ścieżkę dla najlepszych wniosków i wysłać jasny sygnał, że udział w Horyzoncie Europa staje się jednym z priorytetów polityki naukowej i innowacyjnej.**

Dla PolSCA sprawa ma również wymiar praktyczny i strategiczny. **Nasze rekomendacje dotyczące wykorzystania synergii między EFRR i Horyzontem Europa znalazły przełożenie na decyzję administracyjną, która może wejść w fazę wdrożenia.** Jeżeli transfer zostanie zaakceptowany przez Komisję Europejską, Polska po raz pierwszy skorzysta z narzędzia, które pozwala zasilić europejskie konkursy środkami z krajowej koperty polityki spójności, bez obniżania jakości oceny naukowej i bez tworzenia równoległego krajowego systemu grantowego.